

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๔๐๕ / ๗๐๕

พค ๑/๒๒

๑ พค ๖๐

15.05.๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส23836

รับที่ : ๕5860/60

วันที่ : 01 พ.ค. 60 เวลา : 14:50

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สรุปพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนในภาพรวมและรายจังหวัด
 ๓. สำเนาหนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว (ล) ๓๔๗๔๓ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๘
 ๔. ข้อมูลแนวเขตชุมชน พร้อมแผนที่แสดงพื้นที่ป่าชายเลนที่จะจัดเป็นที่ดินทำกินและที่ดินเพื่ออยู่อาศัยให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล
 ๕. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ประเทศไทยเคยมีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ด้วยพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน เพื่อวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ มากมาย และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงและมีสภาพเสื่อมโทรม เพื่อที่จะหยุดยั้งปัญหาดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ โดยมีสาระสำคัญคือ ให้เร่งดำเนินการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน และเร่งพิจารณาการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนของทางราชการ อนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยในเขตป่าชายเลนโดยไม่มีเอกสารสิทธิอยู่อาศัยต่อไปได้ แต่ไม่อนุญาตให้ทำกิน โดยต้องขออนุญาตทุกปีและห้ามมิให้ออกเอกสารสิทธิใด ๆ ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม...

อย่างไรก็ตาม โดยสภาพข้อเท็จจริงที่ผ่านมามีความจำเป็นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านความมั่นคง ทำให้ไม่สามารถกำกับควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการสำรวจและจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบว่า มีพื้นที่ป่าชายเลนในท้องที่ ๒๔ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๒.๘๗ ล้านไร่ โดยแยกเป็น พื้นที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน ๑.๕๓ ล้านไร่ และพื้นที่ไม่มีสภาพเป็นป่าชายเลน ๑.๓๔ ล้านไร่ โดยพื้นที่ที่ไม่มี สภาพเป็นป่าชายเลนนั้นมีทั้งที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ในรูปแบบ ต่าง ๆ ได้แก่ (๑) พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (๒) พื้นที่เกษตรกรรม (๓) เมืองและสิ่งก่อสร้าง (๔) พื้นที่อกใหม่ (๕) อื่น ๆ (ท่าเทียบเรือ นาเกลือ ฯลฯ) (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ข้อ ๓ ให้ระงับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาด และระงับการพิจารณาขออนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ ข้อ ๑ ให้คงไว้ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และข้อ ๒.๖ ในพื้นที่อนุรักษ์ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนทุกกรณีทั้งภาครัฐและเอกชน

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ข้อ ๑.๒.๒ ในเขตอนุรักษ์ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในทุกกรณี โดยรวมถึงพื้นที่ก่อสร้างสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อก่อสร้างระบบบำบัดต่าง ๆ ด้วย

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ อนุมัติให้ยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ เพื่อนำที่ดินที่เป็นป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอเมือง และอำเภอบางพลี จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ ๒๗,๐๐๐ ไร่ ไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยนำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ๑๑,๐๐๐ ไร่ และทำการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลน ๑๖,๐๐๐ ไร่ เพื่อรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) ซึ่งขณะนี้ได้มีการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนโดยได้มอบหนังสืออนุญาตให้จังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแล้ว จำนวน ๕,๘๙๓-๐-๖๙ ไร่ คงเหลือพื้นที่เป้าหมาย จำนวนประมาณ ๕,๑๐๖-๓-๓๑ ไร่

๑.๓.๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีพื้นที่ซึ่งไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่จะดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในท้องที่จังหวัด นครศรีธรรมราช อยู่อีกจำนวนประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ ประกอบกับพบว่ามีชุมชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ป่าชายเลนที่ ได้สำรวจแล้ว จำนวน ๒๘๐ ชุมชน ในพื้นที่ ๑๘ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๕,๔๕๘-๑-๓๓ ไร่ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจึงได้กำหนดเป้าหมายดำเนินการจัดที่ดิน เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนแรก ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่ไม่อยู่ในเขตป่า สงวนแห่งชาติ จำนวนประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ ส่วนที่สอง ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ท้องที่ จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๕,๔๕๘-๑-๓๓ ไร่ และกำหนดเงื่อนไขตามกฎหมายในการ อนุญาตจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอาชีพดั้งเดิม เพื่อควบคุมการขยายตัว ของชุมชน (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๓.๓ คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์) เป็นประธานในการประชุมคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบตามที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้เสนอพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนและฟื้นฟูสภาพป่า ท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน จำนวน ๒๘๐ ชุมชน ในพื้นที่ ๑๘ จังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จะดำเนินการในพื้นที่ จำนวน ๒๘ ชุมชน ๙ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๓๑๘-๓-๕๕ ไร่

๑.๓.๔ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้มีมติรับทราบเป้าหมายตามที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้เสนอพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนและฟื้นฟูสภาพป่า ท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน จำนวน ๒๘๐ ชุมชน ในพื้นที่ ๑๘ จังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จะดำเนินการในพื้นที่ จำนวน ๒๘ ชุมชน ๙ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๓๑๘-๓-๕๕ ไร่ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ อนุมัติให้ยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ เพื่อนำที่ดินที่เป็นป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ ๒๗,๐๐๐ ไร่ ไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ดังนั้น เพื่อให้สามารถจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเลได้ จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนที่เป็นป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ชลบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล สงขลา และปัตตานี เป็นพื้นที่เป้าหมายในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนและจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาโดยด่วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ให้บรรลุตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีแผนงานในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนที่เป็นป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามนโยบายการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในทุกกรณีทั้งภาครัฐและเอกชน

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ ยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ เพื่อนำที่ดินที่เป็นป่าชายเลน ในท้องที่อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ โดยแบ่งเป็น จัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ๕,๐๐๐ ไร่ และทำการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลน ๗,๐๐๐ ไร่ และจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๕,๔๕๘-๑-๓๓ ไร่ ประกอบด้วย จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ชลบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล สงขลา และปัตตานี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๑๓๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๙๖๔